

Nro 22.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Martiusnak 17-dik napján 1795.
esztendőben.*

Háborús és Békességes Környüldállások.

Az Európai kabinetumok belső rejtekes kamarájának ajtajára olly vastag kárpit vagyon vonnattatva, hogy a' leg élesebb szemü politikusnak sem lehet azon által látni, 's ki tanúlni, mit fonynyanak szövjenek abban a' politikának fő papjai, a' ministerek. Ez az oka, hogy most a' békeségről, majd ismét a' háborúról almodozik a' dolgoknak kétséges ki meneteléről éjjel nappal gondolkozó ember. Hogyha a' *Basilsai* congressusra fel gyűllött békesség szerzőknek iparkodását, a' *Stokholmi* és *Koppenhágai* udvaroknak közbenjárását tekéntyük, lehet egy kis reménységünk a'

régen óhajtott békességnek el következéséhez. Ellenben ha a' győzedelmeiben fel fuvalkodott Frantzia Conventnek kívánságait, Hollandiának mostan környülállásait, és mind a' két hadakozó félnek szörnyitő hadi készületeit meg fontollyuk, egézflen el keseredik benniünk a' szivünk, és ilyetén panaszolzkodó szókra fakadunk ki az égnek és földnek istenei ellen: Hát ugyan kevésitek e' az eddig ki ontatott emberi vért? még sem enyhítették e' meg szomjúhságaitokat? — még is dugva tartyátok e' füleiteket a' fiaikat, férjeiket, atyáikat sirató szüléknek, özvegyeknek és árváknak jajgatásaira, a' félelem miatt honnyaikból ki futott, és véres verejtéssel keresett vagyonaiktól meg fosztatott lakosoknak esedezésekre? Tétessétek vizsgálja már valaha hüvelyekbe az emberi nemzettel fegyvereiket, öntözzétek meg kövér harmattal a' már nyóltz esztendőktől fogva csak nem szüntelen száraz nyavalyában sinlődő olajfáknak gyökereit, hadd teremjék meg a' majdan békekövetkező tavaszszal a' békességnek kedves izű gyümölsét. *Amen, és úgy légyen.*

A' *Basileai* levelek beszélik, hogy a' Fr. nemzeti képviselők által fel tétetett békességés tzikkeltek között legyen ez is, hogy azon állapattyába tétetessen vizsgálja Lengyel Ország, a' mellyben vólt 1791 ikben, e' pedig egy olly feltétel, a' mellyre nem egy könnyen fognak a' *Berlini* és *Pétersburgi* udvarok állani, nem is lehet tekinteteknek nagy meg sértődése nélkül, 's féltő, hogy ez által is ne akadályoztasson a' békességnek idejé.

Hollandiának mostani környülállásai is késleltetni fogják a' békességnek idejét. — A' Hollandus patrióták fel tették magokban, hogy kézszebbek akár mit mivelni, mint előbbi constitutiójokat tovább lábball tapodtatni engedni; mint az Orániai familiát többé magok közzé bé fogadni: ennek ősi jussait pedig mind Európának tsendességére, mind más politica okokra nézve, védelmezni kell az uralkodó fejedelmeknek, kívált.

képen a' Prussiai királynak, a' ki kettős, sőt hármias vérség kötelével vagyon avval öfzve kaptsolatva. És imé ez az oka, hogy egész ármádiáját a' Westfáliai kerületbe küldötte Mogunzia vidékéről, és a' mint a' *Berlini* tudósítások erősiük, 120 ezer emberre akarja annak számát szaporítani. A' Hollandusok egész bizodalnokokat a' Párisi Conventbe, *Pichegrü* Generálisba, és az északi Fr. ármádiába helyhezítették, e' mellett önnön magok is mind a' szárazon, mind a' vizen erőssen készülnék, 's azzal biztattyák magokat, hogy a' szabadságnak benne meg nem fojtatott leike, és hazájoknak fekvése, dolgaiknak szerentsés kimenetele mellett, magokra válaltak a' kezeséget.

Közönséges és tudva lévő dolog, hogy már most a' Hollandiai ármádia is öfzve kaptsolatott az északi Frantzia ármádiával, 's ezzel együtt hadakozik az Anglusok ellen. Vólt is már egynehány tsata köztök, nevezetesen *Feb. 25* ikén, *Nienhus* mellett a' *Boutheimi* Grófságban, melyben az Anglusok és a' veiek vólt Fr. emigránsok kéntelenek vóltak amazoknak engedni a' csata piatzot, a' kik mindjárt azután az *Ems* vizéig nyomúltak előre. — *Gróninga* alól is el üzzettek az Anglusok, és Fr. őrizet tétetett a' városba. — *Deilfzielt* is a' Gróningai tartományban el foglalták, a' melly álta az *Ems* vizenek ki folyását egészlen el zárták. *Febr. 27* ikén *Nieuschantzánál* is meg támadták, és meg is győzték az eggyesült Anglus és Hannoverai seregeket, a' melly viadalban sok Hollandus patrióták vóltak a' Frantziák kozt.

A' Prussiai koronához tartozó *Meursi* herczegségben tsendessen mondatnak magokat viselni a' Frantziák, de azomban a' sok hadi sattzal, és tábori proviant adással felettébb terhelik a' szegény lakosokat — 761903 livrát vetettek a' herczegségre, a' mellyből *Meursia* városának magának 557936 livrát kellett vólna le fizetni, hanem a' sok esedezés után, tsak ugyan el engedtetett

annak egy harmad része, a két harmad része pedig katonai montirungért fog fizettetni, és így, csak ugyan ottan fog az a pénz maradni. — A honnyaikból ki költözött uraságnak vagyonaik sequestrum alá vétettek, 's el pészéltettek, de még eddig el nem adták. A királyi erdőkben lévő élő fákat mint le vágattak a Fr. nemzeti képviselők, és rész szerént meg égettettek, rész szerént pedig jó árron el adták. Más el foglaltott tartományokkal is hasonló módon bánnak.

A közönséges fejedelmeknek hadi vezérjei, egy *Osnabrücki* tudósítás szerént, ottan fognak össze gyűlni, a jövő táborozás plánjának ki dolgozására — A Hollandiai tartományokban fekvő *Frantziáságnak* száma 87000 emberre tétetik, és még 50000-el fog az Austr. Belgiomi seregektől szaporítottatni. Ezeknek számát hol kiszebitik, hol öregbítik a Hollandiai levelek, és e miatt soha sem lehet azt bizonyosan meg határozni. Akár mennyi lenne, csak hogy ki lehetne őket Hollandiából küszöbölni.

„Egy északi figyelmetes politikus egy terhes afzszonyhoz hasonlítja a Frantzia revolutiót, a melly az első elztendőben a *Chalonsi* mezőségen el temettetett könnyen hívőséget szülte e világra. A második terhével egy merő vak gyermeket szült, kinek vakmerőség vala a neve, de a ki *Mastricht* alatt száraz nyavalyában meghalt. Harmadik szüött magzattya a *discordia*, az az, a vilksza vonás, a ki valamint nemző atya a telhetetlenség, úgy ez is naponként jobban jobban öregbedik. Mit fog negyedik terhével szülni, csak az isteni gondviselés tudja: Európának okos része reményli, hogy a politika, ez a termékeny anya, már varahára egy oly magzatot fog e világra szülni, melly az *Okosság* nevet meg fogja érdemlenni, és a melly által vilksza fogja előbbi tsendességét a Német Birodalom nyerni. Da, mivel a múlt Januáriusban, Hollandiának véletlen el foglaltatása által okozott félelme közt, idétlen gyermeket szült, meg válik

mit lehessen reménylenünk. “ Helyesen ítelt legyen e’ ez az északi politicus, avagy nem? ítélylék meg figyelmetes Olvasóink.

* * *

A’ jelenvaló hólnapnak 11-ik és 14-ik napjain költ Bécsi diariumban, fel vagynak azok a’ Cs. K. vitézek jegyeztetve, a’ kik vitéz tetteikért, ezen folyó 1795 ik esztendőben arany és ezüst érdem pénzt nyertenek. Az idegen nembelieknek, mint Hazánk előtt esméretleneknek neveiket el halgatván, a’ *Vécsey* és *Erdödy* hufzár regiméntéből valókat említem 1). A’ *Vécsey* regementéből 2 strázsa mester u. m. *Németh István*, és *Bernolák József*, és 9 köz ember kaptak ezüst érdem pénzt. Az utólsóbb strázsa mester a’ *Flammersheimi* ütközetben sebbe és fogságba esett kapitánynak *Pamesik*-nek ellenség kezéből lett ki mentése, a’ Fr. tilzt meg sebesítése, és két lovas Fr. vadásznak agyon vágása, ’s egynek el fogatása által tette arra magát érdemessé. A’ köz emberek nevenként így következnek: 1. *Tóth Miklós* és *Hayas János*. Ez a’ *Flammersheimi* tsatában, két pajtását, u. m. *Nagy Jánost* és *Paszron Józsefet* szabadította ki a’ Frantziák markából, a’ kik közül maga kettőt le vágott, egyet el fogott, a’ többit pedig széllyel üzte. 2. *Orbán József* Barbácsi György pajtását, a’ ki alatt a’ lova agyon lövetett, ’s el fogatott, a’ fogságból ki szabadította, egy Fr. lovas vadászt le vágott, ’s ennek lovára fel ültette említett pajtását. 3. *Victori Antal* és *Balogh József* Berndak József strázsa mestereket három Fr. lovas vadász kezéből ki mentették, a’ vadászokat le vágták, ’s két lovat nyertek. 4. *Mindszenti Kováts János* látván Mészze fő hadnagyának 15 Fr. volenter által lett elfogadtatását, két pajtását néki biztatta, velek együtt a’ Frantziákra rohant, egynehányat közülök le vágott, 1 tisztet és 5 köz Frantziát el fogott, ’s az által meg mentette kedves tisztyét. — 5. *Kürty Ferentz*, Kováts Demeter pajtását ki sza-

badította a' Frantziák kezekből és az Ébsteineri hidon is igen vitézi módon viselte magát. 6. *Csányi Demeter*, az Ébsteinérnél történt tsatában ismét el fogattatott Barbácsi pajtását meg szabadította, az ötet vivő Fr. lovas vadász lováról le vágta, 's arra pajtását fel ültetvén a' Regementjéhez vitte. 7. *Vukovich Vasó*, a' Flammersheimi tsatában egy fején meg sebesítetett pajtását a' Fr. lovas vadász markából nemcsak ki mentette, hanem ennek a' fejét két felé is vágta.

11) Az *Érdödy* huzár regementjéből *Haatz Anárás* és *Kukowa Iván* nyertenek ezüst érdempénzt, az elsőbb azért, mivel a' *Zahlbachi* sántz mellett *Rabarsky* kapitányt, az utólsóbb pedig a' sebbe esett *Sermage* fő strázsa mestert ki mentették a' Frantzia fogságból.

Frigyes Belgyiom.

A' Hollandiai nemzeti képviselők még most is minden nap gyűlést tartanak, és külömbkülömbféle végzéseket tesznek hazájoknak, polgári- és hadi dolgaira nézve. Jól tudván ők azt, hogy az Orániai hertzegi háznak sok hivei és barátjai legyenek a' Batavusok közt, és hogy sokan kívánnak hazájoknak jelenvaló zavaros állapotában honnyaikból ki költözni, azt végzették *Feb. 5-ikén*, hogy senki a' municipalitásoknak hírek, 's írott engedelmekek nélkül, ki ne menyen lakó helyéből, annyival inkább a' republikának kebeléből; a' ki ellenkezőt mivelénd, jószága confiscáltasson, maga pedig keményen büntetessen meg, hogyha a' körülállások kívánnák, hallal is. A' ki az illetén honnyaikból ki költözöket, lovaikkal, szekereikkel segítik, testekben szenvedendő büntetésre sentenziáztassanak. — A' Frantzia seregeknek adadni szokott eleségtől semmi harminzdát nem fizetnek az adók és a' vevők. — Amsterdamban 7200 Hollandiai gyalogság fog őrizetbe maradni. A' jó reménységnek szigetébe hajók küldettek gabona vételére. — A'

Hágai Karok és Rendek által Párisba küldetett békesség szerző követek *Brantsen*, és *Repelaer* urak, a' nékiek küldetett parantsolatra, hogy t. i. Hollandiára nézve semmit is ne mivellyenek, azt válafozták, hogy ők tellyességgel semmi zürzavart nem akarnak indítani, hanem tsak ugyan köteleseknek lenni tartyák magokat, azoknak, a' kik őket oda küldötték, t. i. a' Hágai fő kormány széknak, számot adni a' reájok bizatott követség-ről A' helytartó fejedelem test őrző seregéről azt a' végzést tették a' Hollandiai nemzeti képviselők, hogy *Febr.* 25 ik napjáig fog a' közönséges kaszfából zsódot venni, azután pedig el bocsátatni szolgálattyából, ezt adván okúl, hogy az illyetén különös seregre nem leszen többé a' respublikának szüksége. Az előbbi Hollandiai ármádia is el bocsátatott, 's helyette más seregek állitattak fel, egy szóval, egészlen más rendelések tétettek a' Hollandiai respublika ármádiájánál. — Tartsuk meg jól, hogy ennekelőtte az Utrechti uniónak egyik tzikkélye szerént, a' helytartó fejedelem vólt a' Hollandiai ármádiának fő kapitánya, vezére, és igazgatója, ő tölle függöttek a' regementeknek tulajdonossai, a' hadi előmenetek, rövideden szólván, egészlen ő reá vólt bizatva a' Hollandiai respublikának szárazon és vizen lévő hadi erejének fő kormányozása. A' mostani revolútió után, ezt a' just is magoknak tulajdonitották a' Hollandiai nemzeti képviselők.

Anglia.

A' rendkívül való útakon Hannoverába küldetett levelek beszélik, hogy a' Hollandiai helytartó fejedelem, familiájával együtt, a' múlt Jan. 21-ikén jutott Londonba; hogy a' *Yorki* hertzeg, és *Portlán* hertzeg küldettek el fogadására 's tiszteletére; hogy minden arany 's ezüst edényeit, pénzét, drága gyöngyeit, 's köveit, sőt az Orániai familiának minden fontos írásait, és documentumait is szerentséssen el vitte magával. Egész Európa bámúl azon, hogy ez a' helytartó fejedelem, ki

nek ditsőséges ősei a' Hollandiai hét frigyestartományokat a' Spanyol terhes szolgálattya alól ki szabadította, kinek egész familiáját szerette 's tisztelte a' Frigyes Belgiom, és a' kinek szerentsés kormányozások alatt, egy századnál tovább virágozott ez a' hatalmas respublika, most ennyire gyűlölye, 's üldözze azon Háznak mostan élő maradékait, *V. Wilhelmet*, és annak háza népét. Sokan a' Hollandiai patrióták közül azzal vádollyák őtet, de kiváltképen a' helytartó fejedelmét, de helytelenül, hogy a' Hollandiai respublikának constitutióját, szabadságát, és privilegiumait lábai alá tapodta, az igaz patriótákat le nyomta, hivatallyaiktól meg fosztotta, számkivetésbe küldötte, minden közönséges hivatalokba a' maga teremtéseit helyeztette, a' köz Társaságnak jövedelmét rész szerént maga kints tárába seprötte, rész szerént el tékozlotta, és olly végekre fordította a' mellyek végtére is veszedelmére szolgáltak volna a' Batavusoknak; sőt azzal vádollyak a' szegény helytartó fejedelmet, de meg nem mutattak azon iparkodott légyen, hogy a' szabad respublikából monarchiát tehessen, önnön magát pedig, és maradékait királyi székbe ültettesse. Egy szóval, kigyót békát reá kiáltanak mostan a' Hollandus patrióták a' helytartó fejedelemre és familiájára.

London városának lakosi közönséges gyűlést tartottak magok közt, és azt végzették, hogy a' békességnek vizsgálta szereztetése véget, egy alázatos esedező levelet nyújtsanak bé az alsó Parlamentumnak. Az Angliai nemzet szabadságának palládiuma, az úgy nevezett *Habeas corpus* actának további fel függesztetése vagy vizsgálta szereztetése miatt kérdés támadván az alsó parlamentomban, 239. é. n. voxoltak annak további fel függesztetésére, 53. é. n. pedig előbbi valóságába és erejébe lejendő vizsgálta helyeztetésére.

Frantzia Ország.

Régulta várakozik a' Párisi Publicum, mit fog a' Convent a' vallás dolgában meg határozni. Ennek a' tárgynak szoros meg vizsgálása, a közönséges Jóra, bátorságra, és törvényekre ügyelő Commissiókra bízott, mellyeknek nevében, a' múlt Feb. 22 ikén tartatott gyűlésben, egy 9 tikkelyből álló decretumot adott bé *Boissy d' Anglas*, és ezek kevés változással helybe is hagyattak a' Convent által. Ezen isteni tisztelet és vallást tárgyazó decretumnak rövid summája ez: Semminémű isteni tiszteletnek gyakorlását nem szabad meg háborítani; egyikért sem fog a' köz társaság fizetni, és sem az isteni tiszteletnek gyakorlására, sem az egyházi szolgáknak lakására helyet mutatni, minden vallású gyülekezet vegyen magának; semmi vallású pap ne járjon állapattyát ki nyilatkoztató köntösben, hanem más polgár társaival hasonlóban; a' közönséges isteni tiszteletre való ölzve gyűlések a' törvénytévő hatalomnak, és a' köz jóra, 's bátorságra ügyelő Commissióknak vigyázattok alatt fog lenni, de csak a' közönséges tsendességet, és jó rendet tárgyazó dolgokban; semmi közönséges jelek t. i. harangok ne legyenek az isteni tiszteletre való ölzve gyűlésre; önnön magok a' közönségek, a' közönséges isteni tiszteletnek gyakorlására sem örökösen, sem árendában nem vehetnek helyet; az isteni tiszteletnek gyakorlására szükséges költségre sem erőszakosan, sem más szim alatt nem lézzen szabad pénzt ölzve gyűjteni; valaki a' közönséges isteni tiszteletet meg háborítja, a' közönséges bátorság és tsendesség ellen vétkezik, 's méltóképen meg is fog büntetni.

E' szerént a' végzés szerént, most senki sem kényszerítetik Fr. Országban erre, avagy ama valásra, kinek kinek szabad tettzésére bízatik, akár az igaz istent, akár a' napot, akár a' hóldat, akár mást valamit tartson a' leg főbb valóság-

nak, akár a' bibliát, akár a' Kóránt, akár a' Talmudot.

Minekelőtte ezen közönséges isteni tiszteletet tárgyazó tikkelyeket a' Convent eleibe terjesztette volna *Boissy d' Anglas*, ekként kezdette beszédjét: Elég sokáig nyögtetek, *úgymond*, a' Vendei osztályban végbe ment szörnyüségek miatt, mind azok a' vallásnak szép színe alatt mentenek végbe, és ha a' fanatismus, az az, a' vallásbéli vak buzgóság erőszakos eszközök által le nem nyomattatott volna, soha el nem pusztította volna azt a' szép földet a' háborúnak tüze — szüntessük meg ezt a' pusztító alkotmányt, melyet hanemha mivelendünk, noha külső ellenségeink ellen mindenütt győzödelmeskedünk, de végtére is tulajdon kezeinkel fogjuk egymást meg emészteni. A' melly eszközökkel éltenek az osztályokba küldetett nemzeti képviselők, a' minden részről hozzánk jött esedező levelek, kényszerítettek bennünket a' közönséges isteni tisztelet cránt is rendeléseket tenni. — Nem kell itten azt vizsgálni, vagyon e' az embernek a' vallásra szüksége, avagy nints.

A' *Moniteur* nevezetű Párisi újság, ekként írja le a' Hollandiai revolutiót, és a' Hollandiai Nemzeti képviselők gyülekezetének mostani előülőjét Paulust: „A' Hollandiai insurrectio, mind a' hét frígyes tartományokban ki terjeszkedik, valahova a' Frantziák bé nyomólnak, mindenütt a' nemzeti gárdákra formáltatotnak lenni talállyák a' polgárságot, mindenütt le hányatnak hivatalylyaikból a' régi tisztviselők, azoknak fejei megfogattatnak, és esméretes buzgóságú patrióták választatnak helyyettek. Az újonnan született Hollandiai Statusoknak választatott nagy Pensionarius *Paulus Péter*, egynéhány fontos munkákat irt a' közönséges jussokról, és ennekelőtte 2 elzattendővel bátorkodott egy könyvetskét nyomtatatni Hollandiában, maga neve alatt, az emberi.

ségnek jussairól (h). A' Hollandiai Admiralitásnál tekintetes hivatalt viselt, de mivel nem szenvedette őtet a' helytartó fejedelem, az 1787 ik esztendei revolutio után, meg fosztatott hivatallyától. Az azután következett esztendőben, Frantzia Országba jött, holott a' mint tudva vagyon, nem akarta magát az udvar Hollandiának dolgaiba elegyíteni. — Ekkor Brestiába utazott, a' hól, mint a' dologhoz értő férfiú, tsudálkozott ugyan a' hajó építő házakban gyakorlott tékozláson: hanem észre vette azon ki meríthetetlen segítség kútfejét is, melly szerént valaha egy olly tengeri erőt lehet ki állítani, a' melly félelmére lészzen az Angliai tengeri erőnek. Még akkor meg jövendölte néhány meg hitt baráti előtt, hogy nagy változás fogna Frantzia Országban, és Hollandiában lenni. *Rotterdámba* vizsza menvén, minden közönséges hivataloktól üres, és filosofusi életet élt. Hogyha tsudálkoznak a' Frantzia republikánusok azon, hogy a' Batavusok, mostani nagy revolutiójoknak első szempillantásában előbbi igazgatásoknak formáját, a' melly a' Hágai Karoknak és rendeknek neve alatt esméretes vólt, mindjárt el nem törölték, és hogy mind *Paulus*, mind más fel nyílt szemű patrióták hivatalokat válaltanak fel azon régi kórmány széknél:

(h). *Grofz Pensionair, Raths Pensionair (Pensionarius, publicae rei in Batavis Procurator) ki légyen a' Frigyes Belgiomban, meg mondottam régi Olvasóimnak. Az újjaknak kedvekért, most is meg magyarázom. A' helytartó fejedelem után, második személy vólt ez Hollandiában, olly forma, mint Magyar Országban a' Nádorispán, a' kinek kötelességében állott a' respublikának constitutiójára, és fundamentomos törvényeire vigyázni, és a' helytartó fejedelmet tartozó kötelességére, hogy ha azok ellen mivelt vólna, meg emlekeztetni. E' mellett, ő vólt a' Hollandiai tartománynak örökös referense, dolgainak előadója, örökös*

jól meg kell nékiek gondolni, hogy szükséges volt azon régi igazgatás formájához nyúlni, az anarchiának el távoztatására, a' tormányokra felosztott, és a' helytartó fejedelemhez hív, 30—35 ezer főből álló armádiának ki fegyverkeztetésére, el botosztatására, és a' közönséges kaszfiának, a' kereskedésnek, a' hajókázásnak, és más hasznos dolgoknak további fenn tartására. „

Miot, a' külső dolgokra ügyelő Commissionak eddig volt biztosa fog követségbe menni Olasz Országba, mint követség titoknokja fogja ötöt követni *Reinhard*, a' köz Jóra ügyelő Commissionál, a' politica correspondentianak eddig volt igazgatója, kinél azon tárgyra nézve érdemesebb, és nagyobb talentomú ember nem tartatik Fr. Országban. *Miot* helyére *Colchen* állitatott elő.

A' köz Jóra ügyelő commissionak képében, következő jelentést tett *Pellet* a' Conventnek, Feb. 18 ik napján: Egymást nyomban követő győzelmek miatt allig tud a' Commission benneteket tudósítani, a' Fr. katonáknak vitézségeket, mindenütt böltsesség követi, a' Hollandiai Patrióták örökké való alliantzot akarnak a' két köz Társaság közt fel állítani; semmi ellenkezés, semmi rendetlenség nem követte Hollandiai győzelmeket; közönségessé lett ottan a' revolutió; minden Hágában múlató idegen ministerek szerez-

deputátusa a' Hágai kormány széknél, és belső titkos tanácsos. Egy szóval, a' nagy pensionarius is volt, ha igazán viselte hivatallját, a' Hollandiai republikának lelke. Öt esztendőnél tovább nem viselhette hivatallját, hanem ha újokban választatott, és meg erősített légyen abban. Ezt a' méltóságos hivatalt van den Spiegel viselte mostanában, hanem mivel a' republika leg nagyobb ellenségének lenni tartatott, nemcsak meg fosztatott hivatalljától, hanem mindjárt fogságra is küldetett,

tsét kívántak nemzeti képviselőinknek el kezdett győzedelmeinkhez; *Richard*, a' ki eddig a' köz Jóra ügyelő Commissiónál Hollandiának ügyét folytatta, parantsolatotok szerént, már el ment Hágába. — Majdan projectumot fog eleitekbe terjeszteni ez a' Commissió, a' melly szerént kell Hollandiával a' politica és kereskedésbéli tárgyakra nézve bánni, 's avval állandó és hafznos szövetséget mivelni. — Felettébb sok Anglus magazinumok estek győzedelmes seregeinknek kezekbe. A' Dániai és Amériakai hajós kapitányok nem veték fel hajóikra a' Hollandiából ki futni akart Fr. emigránsokat — A' Hollandiai flottán szolgált hajó sereg esküvéssel kötelezte magát arra, hogy nem fog a' Fr. republica ellen fegyverrel szolgálni, kéz jó rendet és jó fenytéket tartani, mindent jó állapotban hagyni igyekezni, és ki nem repülni a' Hollandiai kikötő helyekből a' Frantzia Generálisnak parantsolatya nélkül.

Egy Frantzia nemzeti biztos illyetén tudósítást küldött a' köz Jóra ügyelő Commissiónak Texelből: Az itten vólt Hollandiai flotta ellen küldetett expeditió, azon emlékezetes történetek közzé tartozik, mellyek híressé tették a' Hollandiai revolutiót. A' flottát, nem hajós seregeink, hanem gyalogságunk, és lovasságunk által foglaltattuk el, 14 linea, és 25 kereskedő hajó, mellyek közt 6 Anglus hajó vólt, estenek kezünkbe. Néhány napokkal ez előtt a' Hollandiai Admirális hajóján ebédeltünk, igen barátságosan fogattak bennünket a' hajós legények; hanem vélek is, és a' Hollandiai armádiának maradványával is emberségesen bántak vitézeink — A' jégnek közönynyük a' Hollandiai flottának el foglaltatását. — Igen sok emigránsokat fogtunk el *Helderben*, *Medenblykben*, *Enkhuysenben* és *Hoornban*, sokan közülök Frislandiába akarván a' jegen futni, a' tengerbe merültek. “

„A' Frantzia Constitutió Belga nyelvre fordítatott Hollandiában, és minden városokban 's helységeken, közönséges helyekre ki szegelte-

tett, nem azért, a' mint a' Fr. nemzeti biztos írja a' Párisi köz Jóra ügyelő Commissiónak, hogy bé vegyék azt a' Batavusok, hanem hogy az által meg világositasson a' nép, és hogy a' nem sokára Hollandiában tartatandó közönséges nemzeti Gyűlésben ki válasszassanak azok a' sarkalatos principiumok, a' mellyek a' Hollandusoknak gondolkozása módjával, erköltsökkel, és szokásaikkal leg inkább meg egyeznek — Amsterdamból 800 főből álló seregünk marsirozott északi Hollandiába, 's helyekre 600 rukkol bé. Reménylhettyük, hogy velünk egyet fognak érteni a' Hollandusok, és jövő tavaszszal velünk együtt látogatására akarnak az Anglusoknak menni.,

„A' *Walchereni* Hollandiai szigetnek lakosai magok által vitték Selandiába azokat a' Frantziákat, a' kik eddig *Cadsandban*, *Hulstban*, és *Axenben* vóltanak, még pedig hármass színű vitorlás hajókon — *Vlissingába* lett jutásokkor rendkívül való örömmel és barátsággal fogadták vitézeinket a' lakosok.“

A' Párisi köz Jóra ügyelő Commissió egy parantsolatot hirdettetett ottan ki, melly által minden ottan mulató idegeneknek neveiket, rangjaikat, és foglalatosságait kötelesek irásban bé adni a' házai gazdáknak.

A' *Brüsszelben* lévő nemzeti képviselők mind Brabantziában, mind Flandriában meg tiltották a' pálinka főzést, a' melly által igen sok gabona meg emésztetett. Egyedül Flandriának napkeleti részében 181 pálinka főző házak vóltanak, a' mellyekben naponként 20000 emberre való gabona, és 9000 familiára való szén consumáltott. —

Marec illyetén jelentést tett a' Conventnek a' köz Jóra ügyelő Commissiónak képében, a' Brestiai Fr. flottáról: Ez a' flotta, *úgymond*, 34 napi ide 's tova lett járkálása után, *Febr.* 1° napján ismét bé ment a' Bresti kikötő helybe. Szerentsés vólt, és szerentsétlen. Szerentsés any.

nyiban, a' mennyiben *Howe* Admirált tartóztatta, és meg akadályoztatta a' napkeleti és napnyugoti Indiára készülő Angliai flottának ki repülését; 70 hajókat vettek el tőlök fregáttáink, és 1300 embert fogtanak el azokon. Meg mutatta a' Fr. republika, 34 linea hajóinak télnek idején a' nagy tengerre lett ki repitetése által, hogy mindenkor szembe szállhat Angliának tengeri hatalmával. Szerentsétlen vólt annyiban, a' mennyiben, idestova lett úszkálása alatt, három linea hajója, a' *Scipio*, a' *Superbe*, és a' 9 ik *Thermidor* el süllyedtek, Az utólsó, melly ennekelőtte *Jakobinusnak*, 's az előtt *Augustusnak* nevezetett, semmire kellő vólt (*Brávó brávó!* kiáltozták a' halgatók) Egyéhb aránt igen derék iskola vólt ez a' téli tengeri utazás hajó seregeinkre nézve, és telylyességgel nem kételkedik a' köz jóra ügyelő Commissió azon, hogy vitéz hajós katonáink rövid idő múltván minden tengereken, tekéntetet ne szenvedzenek magoknak. Ez a' flotta Jan. 30 ikától fogva 119 ellenséges hajót vitt bé a' Bresti ki köntő helybe, és 19 et süllyesztett el a' tenger vizeibe.

Az el múlt *Febr.* 10 ikén tartatott Convent gyűllésében emlékezetet tévén *Richard* a' köz Jóra ügyelő Commissiónak nevében, egy *Olafz* Országi fejedelemmel tett békességes, és neutralitási tractáról, az a' kérdés fordúlt fel: Békességet kell é a' Fr. republikának maga ellenségeivel tsinálni, avagy nem? ha kell, mitsoda fel tételekkel? közönségesen é, vagy magánosan? E' tárgyról különböző értelemben vóltak néhány tagjai a' Conventnek, ki el kerülhetetlenül szükségesnek, ki nem ollyannak lenni mondván azt a' Fr. republikára nézve. Egyebeknek befzédjét el mellözvén, egyedül az *Oyse*i Osztály deputátusának *Bourdonnak* értelmét említem. „Abban a' szempillantásban, úgymond ő, mellyben meg győzttetett ellenségeink előttünk reszketnek, úgy festetnek le a' Frantziák Európának szemei előtt, mint ollyak, a' kik halálos ágyaikban fekszenek,

és szomjúhózzák a' békességet? Igen is szomjúhózzuk a' békességet, mivel nem kedvellyük a' vér ontást; mivel az emberi nemzetnek bölgségát kívánnjuk; mivel hoszszas munkáinknak jutalma a' békesség léssen; de soha se kívánnjuk azért a' békességet, mivel a' szükség kényszerit bennünket arra. Épen nem, lehetetlen a' Fr. republikának erejét ki meríteni, és az a' projectum, hogy éhség által kell Fr. Országot meg győzni, mindenkor nevetséges vólt. Tsudáikozni lehet, hogy még itten is aristokratákhoz illő beszédekert kell hallanunk — Betsüllöm *Lacombet*, de meg tsáfolum értelmét. — El ne felejsétek, hogy a' had indításának, és békesség szerzésnek jussa a' nemzeti képviselőkhöz tartozik, egyedül ő nékiek vagyon jussok más nemzetekkel békességre és traktára lépni. “

Olasz Ország.

Az el múlt hólnapnak végén hadi Tanáts tartatott *Majlandban*, a' jövő táborozásnak planuma felől. Jelen vóltanak abban Gr. *Wallis*, az egyesült Austriai és Pedemonti hadi népek eddig vólt all-kormányozója, egy Anglus Admirális, és Generális, Gr. *Wilczek* Majlandi udvari minister, és a' Modenai 's Pármai udvaroknak küldötjeik — Toulonból szüntelen pihent Francia seregek marsiroznak a' Génuai republikának földjére, és a' mint iratik, Olasz Országban is ki akarják hatalmokat terjeszteni.

Ezen környülállások által indíttatván a' Nápolyi lakosok, esedező levelet nyújtottak bé a' Fels. királynak azon királyi rendelés ellen, melly lizerént 16 ezer ember parantsoltatott *Lombardiába* menni. Vólt is haszna kéréseknek, és már most tsak 1500 ember fog oda hajókon vitetni.

* * *

Titt. *Sróhl Zsigmond* urat, Tek. Baranya, Tólna, és Somogy Vármegyéknek törvényes Tábla Biráját, Cs. K. Tanátsossá tenni méltóztatta Fels. Urunk.